

14672
32913/b

JAKOB, *Missa*

po usmiljenji Božjem in apostoljskega sedeža milosti

knezoškof Ljubljanski,

vsem vernim svoje škofije pozdrav in blagoslov od Gospoda in Izveličarja našega Jezusa Kristusa!

Komaj je nekaj tednov, preljubi v Gospodu! odkar sem vam govoril prve pastirske besede. Zato hočem sedaj, ko vam naznanjam postno postavo, le nekaj malega spregovoriti.

V onem mojem prvem pastirskem pisanju sem vam pokazal zaklade milosti in usmiljenja Božjega ter vam pojasnil, kaj vse da je Gospod storil za naše izveličanje. Celó svojemu edino-rojenemu Sinu ni prizanesel, temuč dal ga je za nas vse.

Edinorojeni, od nebeškega Očeta za nas darovani Božji sin pa, Jezus Kristus, je svoje, ker jih je ljubil, ljubil do konca.¹ Da resnično, do konca! ker tudi zadnja kaplja krvi, katero je imel v svoji oblasti, in zadnji zdihljej, kterega je storil, bil je za nas storjen. Do konca! ker on ni hotel svojega trpljenja in svojih bridkosti prej končati, kakor da je mogel reči: Consumatum est! Dopolnjeno je: smrt je s smrtjo premagana; napolnjen je studenec milostij, iz kterega naj bi vsi brezštevilo brez mere in konca zajemali za svoje duše. Do konca! ker celó onstran groba niam ima ostati njegova ljubezen. Častito od mrtvih vstali svojih neče zapustiti, temuč v najsvetejšem zakramentu hoče

vedno pri njih biti in ostati. Resnično, ker je svoje ljubil, ljubil jih je do konca!

To je Bog za nas storil! in mi predragi v Gospodu! kaj smo mu mi za to storili? — Nečem preiskavati srca vsacega posameznega: je pa nekdo, ki ga preiskuje in pregleduje, in kteremu so znane vse njegove skrivnosti, naj jih še tako skrbno varujemo pred zunanjim svetom in še tako skrivamo pred ljudmi. To vsevidno Božje oko, kaj pač vse vidi in nahaja v našem srcu? Kako je na primer z našo vero, kako se kaže ona v djanskem življenji?

Ako vidimo, s koliko malomarnostjo dandanes marsikdo hudobno samega sebe umori, potem ko je, svoji poželjivosti na ljubo, ravno tako malomarno znabiti celo vrsto družin v nesrečo pahnil; — ako vidimo, kako nikakor ne redko otroci svoje starše, starši svoje otroke; bratje svoje sestre, sestre svoje brate celó v najvažnejših trenutkih ob smrti uri pusté brez tolažbe sv. vere, ne zmeneč se za to, da stopijo pred sodnji stol Božji brez sv. zakramentov, in kako da tedaj ravno domači pravi sovražniki človekovi postanejo;¹ — ako vidimo, kako dandanes celó katoličani z besedo in v pismu

¹ Jan. 13. 1.

¹ Mih. 7. 6.

zavirajo svoje katoliške brate v verskem prepričanju in njihovi vdani vernosti, in da se žalibog sem ter tje celó po šolah in učilnicah ne manjka tacih slabih učinkov: si pač ne moremo kaj, da bi nas take prikazni ne pretresle v dnu našega srca, ter se po pravi bojimo, da je morala vera v Boga in vera v njegovo sv. cerkev in njene milosti pri marsikom, ako ne popolnoma zamreti, vendar vsaj zeló opešati.

In kaj naj potem rečemo o tako pogostnem zanemarjanji nedeljske dolžnosti; in to ne redko ravno v tako imenovanih boljših in olikanih stanovih? kaj o oskrunjevanji dnij Gospodovih? kaj o zapeljevanji, kjer se marsiktero priprosto srce pogubi? kaj o divji surovosti, ktera tako pogosto dviguje roko bližnjega zoper bližnjega, in mu brezskrbno škoduje na njegovem življenji, na njegovem zdravji? kaj o pijanosti, ki pozabivši na dušo in telo, na moč in zdravje le prepogosto s to nesrečno strastjo pogubi svojo srečo in srečo svoje družine, in ne zapravi le tega, kar si sama prisluži, marveč tudi še to, kar si pridobe žena in otroci? — Oh! vse to in še marsikaj družega kaže prepogosto globoki prepad med nami in med Bogom; med nami in našo vero; in grozovito nasprotje med tem, kar je Jezus Kristus za nas storil, in med tem s čemur mu mi povračamo.

In le nikar ne recimo, saj te in une hude pregrehe nimamo. Hvala Bogu! je tako; pri veliki večini je tako. Toda li ne vemo, kako sv. evangelist Janez piše, da kdor pravi, da nima greha, le samega sebe zapeljuje in da resnice ni v njem? ¹ Da, preljubi v Gospodu! mi vsi smo primorani, ta bolj uni manj; ta iz tega uni iz družega vzroka z bridkim srcem zaklicati: peccavimus, inique egimus, impie gesimus; grešili smo o Gospod! pred teboj; krivično smo delali, hudobno smo ravnali. ² Da, to smo storili!

In sedaj, preljubi v Gospodu! kaj naj sedaj storimo? — Convertimini! „Spreobrnite se ter delajte pokoro . . . in naredite si novo srce in novega duha!“ ¹ Sv. postni čas, čas v katerem imamo resno iti v se in se pokoriti, je že tukaj. Porabimo ga tedaj v duhu sv. cerkve v blagor svojih duš. Spoznavajmo iz Jezusovega bridkega trpljenja in smrti, na kar nas sv. postni čas prav živo spominja, strašne nasledke greha. „Ker ako na surovem lesu to delajo, (in ako Jezus Kristus, na katerem vendar niti sence greha ni, edino le zovoljo tujih grehov toliko trpeti mora), kaj se bode potem na suhem (lesu) zgodilo“, in ² kaj še le nas čaka zovoljo naših lastnih grehov? Spoznavajmo pa iz bridkega trpljenja in smrti Jezusa Kristusa tudi velikost usmiljenja Božjega do nas, ki pač hoče, da njegov edinorojeni Sin umrje za grešnika; ki pa neče smrti grešnika, ampak velikoveč, da se vrne iz svojih potov in živi. ³ Ako vidimo toliko trpljenje; pa tudi ako vidimo toliko ljubezen, bi li bilo pač mogoče, da bi vendar mrzli ostali in vendar trdovratno živeli v svojih napakah in pregrehah? Ne, preljubi v Gospodu! Grešimo pač večkrat bolj vsled slabosti, kakor vsled hudobije: toda svojega greha ne hoteti spoznati in priznati, to bi bil neznosen napuh, neznosna prevzetnost; to bi bila peklenska hudobija, ktere nas Bog obvaruj. Spoznajmo in obtožimo se tedaj svojih grehov v skesani spovedi. Ker ponižnega in potrtega srca Bog ne bo zaničeval; ⁴ in „ako se spovemo svojih grehov, je zvest in pravičen, da nam odpusti naše grehe in nas očisti vse hudobije“. ⁵ Kolika tolažba potem, koliko zaupanje za nas — in ako smo poprej še tako hudo grešili — ako po opravljeni skesani sv. spovedi smemo pristopiti k mizi Gospodovi in v sv. obhajilu zavžiti velikonočno jagnje, ki odjemlje grehe sveta! ⁶

Predno se pa vdeležimo tolike milosti in tolikega velikonočnega veselja, hoče sv. cerkev.

¹ I. Jan. 1. 8. — ² III. Kralj. 8. 47.

¹ Ezech. 18. 30. 31. — ² Luk. 23. 31. — ³ Ezech. 33. 11.
— ⁴ Ps. 50. 19. — ⁵ I. Jan. 1. 9. — ⁶ Jan. 1. 29.

da pokažemo tudi svojega spokornega duha, in da nam naše telo, katero nam je prej služilo v greh, enako sedaj služi v pokoro. Saj pač tudi Gospod ni le na svoji duši trpel za naše grehe, trpel je neizrekljivo veliko tudi na svojem telesu. Zato spokorne ljubezni do njega ne kažimo le v notranjem mišljenju svojega srca, temuč tudi v telesnem mrtvenju. Kakor se je Gospod 40 dni in 40 noči postil, tako moramo tudi mi njegovi otroci vsaj od daleč iti za njim s tem, da se 40 dni pred velikonočnim praznikom postimo. Rekel sem: od daleč, ker kakor povsod, tako je Gospod tudi v tem najtežje sebi pridržal in le lahko nam prepustil. In celó ta lahek post, kako ga je sv. cerkev s časom bolj in bolj polajševala! Zato hočemo pa tem zvesteje v duhu pokore za Jezusom iti in cerkveno zapoved z veseljem spolnovati. Na konci tega pastirskega lista vam naznanjam, kako da se imajo polajšave, ktere so sv. Oče dne 28. m. m. za našo škofijo podelili, v tekočem letu goditi. Prej imam pa še nekaj družega na sreč.

Ako ne pride kak nepričakovan zadržek, mislim po veliki noči v Rim potovati. Po želji sv. cerkve naj namreč vsak škof, ako mogoče, od časa do časa romajo k grobovom prvih aposteljnóv sv. Petra in Pavla in ob tej priliki tudi poročajo o stanju svoje škofije. Poročati o svoji škofiji pač ne bodem mogel, ker sem jej še le nekaj mesev na čelu. Toda vleče me ravno kot novega škofa, da svojega in vašega duhovnega očeta, papeža v otročjem spoštovanju vsaj pozdravim; da izprosim sebi modrih svetov za vodstvo škofije, nam vsem pa njegov sv. blagoslov — zlasti za smrtno uro; da pomolim na grobu sv. aposteljnóv, za-se, za apostoljske čednosti, katerih je v škofovski službi posebno dandanes treba, za vas pa — in to je tudi kaj znamenita potreba našega veri sovražnega časa — da se zvesto in stanovitno držite apostoljskega sedeža, da ste goreči v veri, tako, da se v vsem svojem zasebnem in javnem življenju ravnate edino le po sv. veri in njenih zapovedih.

Pri tej priliki pa, ko sv. Očeta v svojem in vašem imenu pozdravim, ter jim sporočim kako da pobožno za-nje molite ter jim vse dobro želite,¹ bi me kaj zeló veselilo, ko bi jim mogel tudi kako zunanje znamenje vašega notranjega mišljenja podati — v darovih namreč, ktere bi mi vi iz ljubezni do njih dali za potrebe sv. cerkve, in ktere bi jim jaz potem osebno izročil. Za to vas tedaj prosim.

Ako bode Gospod vsako, še tako majhno darilce, ako bode tudi vdovin vinar, ki ga damo v njegovem imenu najmanjšemu iz njegovih bratov, tako sprejel in poplačal, kakor bi ga njemu samemu dali,² kako bode še le sprejel dar ljubezni, kterega podelimo njegovemu prvemu namestniku na zemlji, sv. Očetu? In če nam že delo navadne ljubezni do bližnjega, storjeno iz ljubezni do Kristusa, s katerim lajšamo le telesne potrebe, donaša tako krasno plačilo, kakšno plačilo bodemo še le prejeli za dobro delo, s katerim lajšamo dušne in duhovne potrebe? Oh pač, preljubi v Gospodu! veliko je dušnih potreb, veliko duhovne revščine po celem širnem svetu! Da le eno omenim — koliko jih še sedi v temi in smrti senci³ in kako velika je žetev, a kako majhni so na drugi strani pripomočki: veliko premajhni, da bi mogli sv. Oče z njimi sv. vero povsod tako podpirati in razširjati, kakor bi morali in želeli!

Zato, predragi v Gospodu! še enkrat ponavljam zaupljivo svojo prošnjo. Bom li zastonj prosil? To, predragi, to me najmanje skrbi. Dežela Kranjska, škofija Ljubljanska ni darovala le denarja in posvetnega blaga za razširjanje sv. vere; darovala je velikodušno tudi svoje sinove v službi za sv. vero. Veliko število svetlih imen iz Kranjske dežele, iz Ljubljanske škofije se blišči v vrsti katoliških misijonarjev, ki so neustrašeno in neutrudljivo oznanovali sv. vero. Zato jaz v svojem zaupanju do vas celó nič ne dvomim in ne omahujem. Spomi-

¹ II. Kor. 7. 7. — ² Mat. 25. 40. — ³ Luk. 1. 79.

njaje se obljube Gospodove: „Iščite najpoprej Božje kraljestvo in njegovo pravico, in vse drugo vam bo privrženo“,¹ si bodele hoteli velikoveč — tega sem prepričan — z majhnim darom, kterege daste za razširjanje Božjega kraljestva na zemlji, tudi za svoje zemeljske potrebe toliko gotoveje blagoslov Božji prislužiti.

Prosim tedaj častite gospode duhovne pastirje, naj kako nedeljo ali praznik določijo, ter napravijo splošno darovanje za sv. Očeta. To

¹ Mat. 6. 33.

Postna postava

za Ljubljansko škofijo v letu 1885.

Polajšave, ki so se gledé posta po papeževem pooblastenji doslej dajale v Ljubljanski škofiji, veljajo s privoljenjem sv. očeta tudi za leto 1885. Verniki Ljubljanske škofije so tedaj dolžni pri izpolnovanju postne zapovedi paziti v tekočem letu na sledeče določbe:

I. Dnevi, o katerih si je pritrpati treba, ali o katerih je dovoljeno le enkrat do sitega jesti, so:

1. Vsi dnevi štiridesetdanskega posta, razun nedelj.
2. Kvaterne srede, petki in sobote.
3. Srede in petki v adventu.
4. Dnevi pred binkoštni, pred prazniki sv. Petra in Pavla, vnebovzetja Marijinega, vseh svétov, čistega spočetja M. D. in pred Božičem.

II. Dnevi, o katerih je prepovedano meso jesti, so:

1. Vsi petki celega leta.
2. Pepelnična sreda, štiri kvaterne srede in kvaterne sobote.
3. Trije zadnji dnevi velicega tedna.
4. Dnevi pred binkoštni, pred prazniki sv. Petra in Pavla, vnebovzetja Marijinega,

darovanje naj se prejšnjo nedeljo ali praznik zbranim vernim oznani. Nabrani darovi naj se skrajni čas do bele nedelje pošljejo kn.-šk. ordinarijatu v Ljubljani.

Vas pa, predragi moji, „prosim po Gospodu našem Jezusu Kristusu, in po ljubezni sv. Duha, da mi pomagata v svojih molitvah za-me pri Bogu . . . Bog miru pa bodi z nami vsemi.“¹ Amen.

¹ Rim. 15. 30. 33.

vseh svétov, čistega spočetja M. D. in pred Božičem.

III. Privoljeno je nadalje meso jesti:

1. Za vso škofijo, kolikorkrat je zapovedan praznik na kak poprej imenovan dan, o katerem je meso jesti prepovedano.

2. Za posamezne kraje, kolikorkrat je kak semenj na tak dan. (V mnogih farah je po več raznih krajev, ki so eden od družega oddaljeni; tu polajšanje ne veljá za vso faro, ampak le za tiste kraje, kjer se zaradi semnja večja množica ljudij shaja.)

3. Za posamezne osebe:

a) Razun pepelnične srede, zadnjih treh dnij vélikega tedna ter dnij pred binkoštni in Božičem se za vse druge dni polajšanje, to je privoljenje meso jesti, daje:

delalcem v tovarnah (fabrikah) in v premógo- in rudokópih;

popotnikom, ki v krčmah ali gostilnicah jedó; tudi drugim, kateri n. pr. v mestih, trgih itd. navadno v gostilnico na hrano hodijo.

b) Razun vélikega petka se za vse druge dni tako polajšanje daje:

železničnim konduktêrjem;

vsem, ki z železnico potujejo in so prisiljeni na železničnih postajah v ondotnih gostilnicah jesti;

tistim, ki zaradi zdravja v kopeljih bivajo, njihovim ondi bivajočim družinam in poslom.

c) Vse dni brez izjeme, smejo mesne jedi uživati:

tisti, kateri so zaradi prevelike revščine primorani jesti, karkoli dobé;

tudi drugi, ki v družinah služijo ali živé, kjer se postno ne kuha.

Vendar naj taki gledajo, če je moč, da se vsaj véliki petek mesnih jedi zdržé.

IV. Vse tiste postne dni v letu, o katerih je le enkrat nasititi se pripuščeno, in ves štiridesetdanski postni čas, tudi ob nedeljah, je uživanje rib in mesa pri ravno tistem obedu prepovedano. Treba se je mesa ali rib zdržati.

V. V jedi pritrgovati si ni potreba: bolnikom, nadalje onim, ki težka dela opravljajo, slednjič onim, ki eden in dvajsetega leta še niso dopolnili, ali pa so šestdeseto že prestopili.

Oni, katerih ne veže zapoved v jedi pritrgovati si, smejo tiste dni, kadar je drugim v

jedi pritrgovati si zapovedano, pa ne popolnoma prepovedano jesti meso, — izjemoma meso jesti, kolikorkrat med dnevom jed uživajo; nasproti pa smejo oni, ktere zapoved v jedi pritrgovati si veže, tiste dni meso le o poludne in zvečer uživati, pa si zvečer po dolžnosti pritrgovati.

Gospodje župniki in spovedniki so pooblaščeni, da smejo v slučajni resnični potrebi prepoved o uživanji mesa še bolj zljajšati, zlasti pa dovoliti, da se pri napravljanji postnih jedij, razun vélikega petka in kvaternih petkov, mesto masla sme. svinjska maščoba rabiti. Kdor meni, da mu je stalne dispenze potreba, naj se zastran tega obrne na kn. šk. ordinarijat.

Tukaj navedena določila pa ne veljajo tudi za redovnike; oni se ravnaajo po svojih pravilih.

Vsi verniki, ki se s tem podeljene polajšave poslužujejo, naj tiste dni štiridesetdanskega posta, o katerih to storé, petkrat molijo „Oče naš in Češčena si Marija“ v čast bridkemu trpljenju in smrti Jezusa Kristusa. Vendar jim je na prosto voljo dano, mesto tega primerno miloščino dajati.

Dano v Ljubljani v nedeljo Sexagesimo, dné 8. februvarija 1885.

JAKOB,
knezoškof.

